

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

Cap. 1. Partitio dicendorum & ordo sequentium disputationum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

CAPVT PRIMVM.

Partitio dicendorum & ordo sequentium disputationum.

DE liberatione arbitrii voluntatis, seu reparatione libertatis eius acturis potissima sese offert difficultas de causis liberationis ejus. Cum verò causa multiplex sit, materia, forma, efficiens, atque finis: de materiali, formali, & finali causa, non magnoperè nobis laborandum est. Materialis enim causa liberationis est ipsum arbitrium seu voluntas quæ liberatur à servitute peccati. Formalis ipsa charitas, qua fit formaliter voluntas libera, sive libertate habituali per ipsum charitatis habitum, sive actuali, per actum ejus, vel certè per id quod immediata & proxima ipsius actus liberi cau-

sa est. Id verò quid sit suo uberius loco disserendum est. Finalis denique causa est integritas humanæ naturæ ac salus, quæ tunc omnibus numeris erit absoluta, cum charitas & libertas fuerit ipsius divinæ essentia contemplatione perfecta. Quamobrem de efficiente liberationis causa tota controversia est. Quæ cum iterum duplex sit, interna ipsi arbitrio, cujus immediatà virtute efficitur liberum & actus ejus liber, & externa qualis propositum ac prædestinatio Dei, hinc fit, ut multiplex oriatur disputatio. De singulis ordine jam proposito dicturi sumus.

CAPVT SECVNDVM.

Notio liberationis arbitrii. Causa ejus efficiens non est naturalis possibilitas liberæ voluntatis, sed gratia.

ANtequam ista quæstio de causa liberationis resolvatur, scire necesse est, quid sit arbitrii liberatio. Nam hæc de re penè nulla est apud Scholasticos Doctores mentio. Etenim Philosophi Aristotelicæ principis imbuti semper sentiunt arbitrium esse liberum ad volendum faciendumque tam bonum quam malum. Ex quo fit ut mentionem servitutis atque captivitatis respectu arbitrii voluntatis vix auribus ferant. Itaque quando in Scriptoribus antiquis captivitatem aut servitatem sub peccato audiunt, plerique non aliud animo concipiunt, quam quod aliquis in mortali peccato constitutus sit, atque ita demonum potestati obnoxius, peccatorumque reus. Proinde liberationem arbitrii consequenter non aliud esse putant, quam ipsam peccati remissionem, quatenus ejus beneficio peccatoris animus à macula peccati & à penis ejus ipsiusque demonis principis peccatorum, jure ac potestate liberatur. Sed quemadmodum in intelligenda arbitrii servitute, ita & in ejus liberatione gratiaque liberante toto celo falluntur. Quod vel ex eo solo liquere potest, quod Augustinus, ut mox videbimus, passim doceat arbitrium non solum agere non posse, sed nec eligere, nec velle bonum, nisi ante liberetur. Et tamen certo certius est, juxta Catholicam fidem ante peccati remissionem posse arbitrium & cogitare, & eligere, & velle, & agere bonum: utpotè quod potest credere Deo, & orare ex fide, & gemere, & penitere, & diligere Deum tanquam fontem justitiæ; qui citra dubitationem sunt actus valde sublimes ac boni: quibus ipsa peccati remissio impetratur. Propter quod dicit Augustinus: *Sed nec ipsa remissio peccatorum,*

sine aliquo merito est, si fides hanc impetrat oratio. Neque enim nullum est meritum fidei quæ fide illè dicebat: Deus propitius esto mihi peccatori: & descendit iustificatus merito fidelis humilitatis, quoniam quæ se exaltat humiliabitur. Quapropter arbitrii liberatio saltem inchoata præcedere debet, non solum peccatorum remissionem, sed etiam dilectionem Dei, penitentiam, gemitum, orationem, spem in Deum, fidem ipsamque denique voluntatem & cogitationem quamcumque bonam. Eadem quippè certitudine quæ gratiæ præcedere debet omnem actum bonum, arbitrii liberatio eundem antecedere debet. Nam sicut velle non potest voluntas bonum nisi gratia adjuvetur, ita nec liberè velle, nisi gratia liberetur. Quamobrem si quis scire velit, quid sit ista arbitrii seu voluntatis liberatio, eum scire necesse est, quid sit servitus ejus & captivitas. Quæ cum nullo pacto sit macula peccati aut reatus culpæ aut pœnæ, sed depressio quædam voluntatis sub concupiscentia rerum creaturarum, sub qua consensio ejus ita captiva detinetur, ut ab ea se extricare suis viribus nequeat, & erigere ad justitiam diligendam; hinc consequenter liberatio voluntatis non est peccati remissio, sed relaxatio quædam delectabilis istius vinculi concupiscentialis, seu pestiferæ cujusdam dulcedinis creaturarum, cui innexus indefinenter servit animus, quoad per gratiam infusa cælesti dulcedine ruptoque illius cupiditatis nexu, ad superna diligendâ transferatur. Sed quia de servitute voluntatis & ejus liberatione quædam in superioribus dicta sunt, multa quæ infra oportunitus, ubi de natura liberi arbitrii disputabimus, dicenda sunt, ne superflua rerum earundem repetitione lectori tedium afferamus, videat